

«СОНЦЕ В ЗІНИЦЯХ»

Саме так назвав одну із своїх понад 40 збірок творів Леонід Горlach – лауреат літературно-мистецьких премій імені Г. Сковороди, І. Нечуя-Левицького, А. Малишка, М. Коцюбинського, премії М. Островського, Міжнародної премії ім. В. Винниченка, а нині і найвагомішої державної нагороди – Національної премії України імені Тараса Шевченка. Певне, з урахуванням і того, що очі – дзеркало душі людини, а зіниці – то її сонця, не дивно ж, що іншу збірку поет витворив і озаглавив «На відстані серця». Бо життєві шляхи-дороги Леоніда Никифоровича пролягали від рідного селища Ріпки на Чернігівщині до безмежних обширів сходу і заходу планети (у тому числі від реальної стоянки в с. Мезин до трипільської цивілізації, Київської та Галицько-Волинської держав, Чернігівського князівства (від Лівобережжя до Тмутаракані), до Гетьманщини, Мазепинщини (з Батурином, Бахмачем, Конотопом і Новгородом-Сіверським, Ніжином і Крутами), УНР та УПА, на просторах від Японії до Австралії...), а відбилися в його винятково оригінальному, яскравому Слові, зокрема, в чарівних творах для дітей («Зелений букварик», «Дивна мандрівка»), документальних повістях-

репортажах («От Днепра до Амура», «Дальневосточное кольцо»), художніх перекладах, романах та в книгах («Слов'янський острів», «Мамай», «Мазепа», «Обрії душі»...). Винятково універсальна, різнорідна й багата, сакральна Земля-Природа України – відповідними є й жанри, форми, змістові контенти, образи і конфлікти в творчості Леоніда Горлача. Він бачить і зображує свою рідну Чернігівщину, всю Батьківщину як сонце в безмежжі Простору й Часу Європи, села і міста, соціальні і культурно-національні шари суспільства, патріотичну еліту й христопродажну верхівку через долі поколінь в єдності й взаємозалежності подій, процесів, героїв минулого, сучасного та з проекцією на грядуще; через картину життя і письма реалістичного й міфологічного. Складною, суперечливою, часом трагедійною є стереокартина еволюції України, бо були піднесення і занепади, перемоги й поразки, коли навіть надії трансформувались у відчай, а то й феноменологічну зневіру: як говорила Скорбна мати з твору П. Тичини, «не будь ніколи раю у цім кривавім краю...». Від цього і синкретизм лірики, епіки, драми й ко-

медії, іронії, сатири, гротеску; Слово набуває сили ядерного заряду! – але не руйнівного, а життє- і людинотворчого. Бо Леонід Горлач любить свою Україну і вірить у її відродження, піднесення, роль і місію в розвитку вселюдської цивілізації і культури.

Обрії його Музи – великий, незнищений світ, життя і смерть, правда і кривда, свобода і рабство у Вічності, що розгортається з глибини епох, однак починається завжди з «Отчого порога» – рідної материзни, її поезії «зачарованої Десни» і величного Дніпра, стольних Києва і Чернігова, власної колиски в селищі Ріпки і – наймогутнішої енергії, що променіє із зіниць в очах Матері й Тата.

Лунає воістину шевченківський голос спадкоємця і реформатора української культурно-мистецької системи, його поезії, що завжди була голосом від Бога. Словом – образом, пам'яттю, творцем і бійцем за життєву й художню Правду, як і заповідав великий Тарас.

Петро КОНОНЕНКО